Interpreteren of definiëren?

* * In de stormachtige ontwikkelingsgang van * de laatste jaren heeft, tot vreugde van de een en tot ergernis van de ander, het discussiëren zich een vaste plaats verworven onder de hedendaagse zeden en gewoonten, als ware het een specimen van een moderne folklore-in-wording. Dat zou niet in het minst bezwaarlijk behoeven te zijn, indien althans aan de oorspronkelijke betekenis van *discussie* niet zou worden getornd: de vrije uitwisseling van in beginsel als gelijkwaardig erkende gedachten bevordert immers een onafhankelijke, objectieve meningsvorming en verdient derhalve krachtig te worden gestimuleerd.

Een bedenkelijke keerzijde daarentegen vertoont de medaille wanneer — zonder dat daarbij overigens alle discussianten over één kam mogen worden geschoren — de discussie met subjectieve oogmerken wordt gehanteerd als middel ter beïnvloeding van de gedachten ten einde de meningsvorming in een bepaalde richting te dringen.
Internationale verdragen, conventies en afspraken leveren een overvloed aan onderwerpen voor discussies. In het bijzonder is die bron vrijwel onuitputtelijk wanneer de opstellers van de documenten bij hun streven naar oplossing van de destijds als klemmend ervaren problemen de geest van de overeenkomst belangrijker hebben geacht dan de letter en daarbij niet hebben bevroed dat in een later stadium hun tekst zou worden uiteengerafeld en vervolgens *geïnterpreteerd* in een geheel andere zin dan hen voor ogen stond.

Waar geïnterpreteerd kan worden is de mogelijkheid voor een subjectieve benadering in feite ingebouwd. Het maakt weinig uit of de interpretatie een grammaticale, wets- of rechtshistorische dan wel systematische is, steeds dreigt het gevaar dat zij teleologisch is, i.c. gericht op een gewenst doel. Wie zich realiseert dat interpretatie altijd een *nadere* verklaring is, een uitleg *achteraf,* beseft tevens welk een gevaarlijk wapen daaruit kan worden gesmeed door de subjectieve discussiant; een bruikbaar equivalent voor het Duitse „hineininterpretieren" zou een welkome uitbreiding van de Nederlandse taal kunnen betekenen.

Het is verheugend dat men zich thans terdege rekenschap pleegt te geven van dergelijke risico's en daarom *tevoren* vastlegt wat door de verdragsluitende partijen als inhoud van een begrip of object wordt aanvaard. Bij dat *expliciete definiëren* wordt, boven de op het vigerende taalgebruik gebaseerde en dus aan wijzigingen onderhevige *lexicale definitie*, de voorkeur gegeven aan hetzij de bindende afspraak over mogelijke nieuwe hetzij een keuze uit bestaande betekenissen, zoals vastgelegd in resp. de *stipulerende* en *preciserende definities.*

Geen wonder, dat in deze tijd verdragen eerst tot stand kunnen komen na schier eindeloos touwtrekken over de exacte formulering van de begripsbepalingen: veel, zo niet alles, is de verdragsluitende partijen eraan gelegen te voorkomen dat zij te eniger tijd zullen worden gebrandmerkt wegens „misdadige schending" van verdragsbepalingen die, subjectief geïnterpreteerd, tegen hen kunnen worden gekeerd. De les is niet moeilijk te trekken en de keuze valt licht:
heden zorgvuldig gedefinieerd, bespaart morgen de ergernis van onwelwillende interpretatie.